STICUSA KNIPSELKRANT 209

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN Woensdag 6 juli 1988

REGERING WIL WILLEMSTAD OP WERELDLIJST CULTUUR EN NATUUR ERFGOED

WILLEMSTAD -- Het ligt in het voornemen van de regering het daarheen te doen leiden dat ook Willemstad wordt geplaatst op een wereldlijst van onderwerpen die tot gemeenschappelijk cultuur en natuur erfgoed van de mensheid zijn bestempeld. Die wereldlijst met een bijbehorende wereldkaart werd samengesteld door Unesco (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). De Centrale Directie van het Departement van Onderwijs is in overleg met het eilandgebied Curaçao bezig een commissie samen te stellen die het plan moet voorbereiden en een concrete aanbeveling doen.

Zo blijkt vandaag uit een kort begeleidend schrijven van de direkteur van het Departement van Onderwijs Rudy W.A. Naaldijk bij aanbieding van zo'n wereldkaart en een wereldlijst van onderwerpen die door de UNESCO tot gemeenschappelijk cultuur en natuur erfgoed van de mensheid zijn bestempeld.

Universele waarde

Er zijn monumenten en plaatsen waarvan de pracht eenieder verrijkt. Verdwijnen van zulke monumenten en plaatsen zou een onherstelbaar verlies betekenen. De onvervangbare bewijzen van vroegere civilisaties en natuurlijke landschappen van grote schoonheid en betekenis, gaan qua hun behoud, ons allen aan. Hiertoe werd een internationaal verdrag, dat per 1 januari 1988 door honderd staten werd geratificeerd, in 1972 aangenomen door de algemene conferentie van de Unesco.

Het eerste doel daarvan was het wereldwijde natuurlijke en culturele erfgoed te definiëren en een lijst samen te stellen van de plaatsen en monumenten die beschouwd worden als zijnde van uitzonderlijk belang en van zo'n universele waarde dat bescherming ervan tot de verantwoordelijkheid behoort van de gehele mensheid. Het streven van de conventie is om samenwerking tussen naties en volkeren te bevorderen teneinde effectief bij te dragen aan die bescherming.

Mensdom

Gedurende lange tijd werden natuur en cultuur waargenomen als tegengestelde elementen en dat het mensdom een vijandige natuur moest veroveren, terwijl cultuur spirituele waarden symboliseerde. Desalniettemin zijn natuur en cultuur complementair: de culturele identiteit van verschillende volkeren werd gesmolten in de omgeving waarin zij leven en vaak zijn de meest waardevolle door mensen gemaakte werken voor wat betreft hun schoonheid het gevolg van hun natuurlijke omgevingen. Het is zelfs zo, dat de meeste spectaculaire natuurlijke landschappen de stempel dragen van eeuwen menselijke activiteit. Het is zorgwekkend dat in deze moderne wereld culturele monumenten en natuurlijke rijkdommen beide zodanig schijnen te worden behandeld dat ze onderhevig zijn aan degradatie.

De conventie daarentegen, neemt aan en bevestigt dat het bestaan van een wereld erfgoed toebehoort aan het gehele mensdom. Deze gemeenschappelijke erfenis aan monumenten geeft niet alleen weer, de cultuur die ze voortbracht, maar ook de aspiraties van het gehele mensdom. De conventie tracht de gedeelde erfenis te definiëren door een wereldlijst van dat erfgoed samen te stellen.

Complementaire natuur en cultuur

Door het verdrag te ratificeren, belooft elk land plechtig de landschappen en monumenten binnen 's lands grenzen te conserveren, die erkend werden als zijnde van uitzonderlijk universele waarde. Die landen presenteren de wereld hun grootste schatten die intact moeten worden gehouden voor de toekomstige generaties.

In ruil daarvoor helpt de internationale gemeenschap hen die wonderen beschermen. Daartoe heeft de conventie een mechanisme van internationale samenwerking ingesteld.

Dat mechanisme functioneert via de World Heritage Committee die is samengesteld uit specialisten uit 21 landen, gekozen uit de naties die het verdrag hebben ondertekend. Dat comité komt een keer per jaar bijeen en heeft twee belangrijke taken.

Toekomstige generaties

Die taken zijn: de culturele en natuurlijke wonderen selecteren die deel uitmaken van het internationale erfgoed, daarbij geholpen door ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) en IUCN (International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources), die zorgvuldig de voorstellen van de verschillende landen onderzoekt en van elk een evaluatierapport opstelt én beheren van het Wereld Erfgoed Fonds, evenals bepalen van de technische en financiële bijstand die de landen, die daarom hebben verzocht, wordt toegekend.

Dat comité heeft ook gezorgd voor gedetailleerde criteria voor de totstandkoming van de lijst. Zo moet een cultureel monument authentiek zijn en er blijk van geven grote architectonische invloed te hebben uitgeoefend of een unieke getuigenis in te houden, danwel een uitstekend voorbeeld te zijn van een traditionele leefwijze die een bepaalde cultuur vertegenwoordigt.

Een natuurlijk landschap moet als voorbeeld dienen van evolutionaire processen van de aarde of bedreigde diersoorten bevatten, danwel van uitzonderlijke schoonheid zijn. Het comité past deze criteria streng toe om te voorkomen dat de lijst te lang wordt of verandert in een eenvoudige checklist van alle plaatsen die landen graag erop willen zien voorkomen.

Een van de belangrijke verworvenheden van de conventie is het fonds dat mogelijk maakt een beroep te doen op internationale steun voor het behoud van de culturele en natuurlijke wonderen die op de lijst

vervolg p. 2

Vervolg
Willemstad op
wereldlijst
Cultuur

voorkomen. De gelden uit dat fonds worden besteed aan diverse typen hulp en technische samenwerking, inclusief deskundige studies om de oorzaken van ontaarding vast te stellen en te bestrijden of om maatregelen ter behoud te plannen, lokale specialisten in conserveren op te leiden, evenals renovatie technieken, leveren van benodigdheden voor de bescherming van een natuurlijk park, restauratie van een monument en dergelijke.

Dat fonds ontvangt inkomsten uit diverse bronnen. De fondsvorming geschiedt bijvoorbeeld middels verplichte bijdragen van de deelnemende staten aan het verdrag, vastgesteld op één procent van hun contributie aan het Unesco-budget. Ook vrijwillige bijdragen van deelnemende staten, donaties van instituten of particulieren, nationale en internationale bevorderingsactiviteiten maken deel uit van de voeding van het fonds.

Een blik op de 'The World Heritage reference map and list of recorded sites' leert dat het Caribisch Gebied, evenals bijvoorbeeld Australië, maar ook het noordelijk gedeelte van Rusland en centrale gedeelte van Zuid-Amerika, tot dusver vrij povertjes werd toebedeeld. De drie natuur/cultuur erfgoeden in het Caribische Gebied die tot zover als gemeenschappelijke rijkdommen van de mensheid werden bestempeld, komen voor in Colombia (de haven forten en monumenten van Cartagena), Haiti (de citadel, Sans Souce en het Ramiers historisch park) in Cuba (het oude Havana) en in Puerto Rico (het historisch deel van hoofdstad San Juan)

SCHUCHTERE START KUNST-ACADEMIE OP ST. MAARTEN

(van onze korrespondente)
PHILIPSBURG -- Het begon allemaal ruim 3 jaar geleden met het benaderen van drama-director Ian Valz door statenlid Millicent de Weever met het verzoek een groep geïnteresseerde teenagers, in de kunst van het toneelspelen te leren. Reakties waren positief en met 14 leden kon de 'Teenage Acting Company" opgericht worden.

Nu, in 1988 bestaat de groep nog steeds en heeft door haar presentaties bekendheid gekregen. Op dinsdag 28 juni j.l. mochten de teeners uit handen van Council on the Arts voorzitter Camille Baly en Statenlid Millicent de Weever, de z.g. "certificates of apreciation for 3 years participation", in ontvangst nemen.

Alvorens hiertoe werd overgegaan, verwelkomde Ian Valz de aanwezige ouders, jeugd en belangstellenden. Hierna volgde een uitleg over de Council on the arts participatie van Camille Baly, en een korte geschiedenis van de T.A.C. door Millicent de Weever.

Veel en een verdiend applaus kwam uit de zaal bij korte presentaties van voorheen opgevoerde toneelstukken, zoals Bench 18, The Lonely Insider, The Miser en vooral Dance Bongo.

Certificaten werden ook aan de beste acteur (Mervin Priest) en beste actrice (Carla Lopez) voor de gehele 3 jaar uitgereikt. T.A.C. member of [illegible] year werd Debby Jack.
Voor 1988 werd beste acteur: Miguel de Weever, beste actrice Debby Jack, beste supporting act Stephan Ferrer, beste supporting actrice Christel Larmonie. De titel outstanding member 1987 ging naar Cornelius de Weever en voor 1988 werd dat Karen Wattley. Jacky Cargy kreeg de titel: best attitude en dedication.

Gedurende de avond kregen ook leden van de Adult Drama Workshop een certificaat. Dit waren Joel Arnell, Julie Jones en Juliana Shipley.

Nadat van enkele T.A.C. leden, die de groep voor studie in het buitenland gaan verlaten, afscheid was genomen, werd de avond met snacks en drankjes afgesloten.

CULTURELE UNIE NU ZONDER VOORZITTER

ORANJESTAD - Afgelopen zaterdag van de Raad van Advies van UNOCA (Union di Organisacionnan Cultural Arubano) bijeen. Hierbij werd door het bestuur verslag gegeven van de bestemming welke de gelden kregen die voor culturele ontwikkeling door Nederland beschikbaar werden gesteld gedurende de jaren 1986 en 1987. Voor het jaar 1986 gold het een bedrag van f. 650.345,- terwijl voor 1987 dit f. 842.000 was. Voor het jaar 1988 is een bedrag van f. 1.007.000,- beschikbaar. Ook werd bij deze gelegenheid afscheid genomen van de eerste voorzitter Drs. F.P. (Pancho) Geerman, die veel lovende woorden te horen kreeg voor zijn serieuze inzet alsmede de kundige wijze waarop hij de organisatie wist te leiden. Zijn optreden was een inspiratie voor de overige leden van het bestuur om zodoende de organisatie UNOCA een sterke ondergrond te geven.

Ook is als bestuurslid afgetreden Alice van Romondt, in wiens plaats Dess Croes werd gekozen. Als vertegenwoordigers van het Gouvernement traden eveneens af Leo Tromp en Jane Semeleer, maar hun vervangers zijn nog steeds niet aangewezen door de Minister. De dames Maybelline Arends Croes en Mayra Maduro Arends stelden hun bestuursfuncties beschikbaar doch werden herkozen als bestuurslid.

In de vacture van Pancho Geerman is nog niet voorzien. De rest van het bestuur wordt gevormd door de twee leden vertegenwoordigers van CCA Sim Frank en Rolin Croes, en door Chido Quilotte.

Instanties of personen die op cultureel gebied in aanmerking wensen te komen voor financiele hulp dienen zich schriftelijk te wenden tot de secretaresse van UNOCA Mayra Maduro, Caya Maguey no. 2 te Ponton.

Voor wat betreft de begroting voor 1988 zijn de volgende bedragen geraamd met tussen haakjes hetgeen in 1987 is uitgegeven): Faciliteiten f. 116.000.- (106.245,15); Literaire publicaties f. 50.000.- (24.142,50); Publieke voorstellingen f. 100.000.- (f. 66.583,40), Muziek/filmproduktie f. 187.000.- (f. 169.751,79), Wetenschappelijk onderzoek f. 10.000.- (------); Musea/Archief/Monumenten f. 167.000.- (f. 124.832,66) Regionale contacten f. 98.000.- (f. 69.744,50); CCA f. 279.000.- (f. 279.000.-); Overige...... (f. 1.500.-).

Uit het jaarverslag 1987 blijkt dat het bestuur van UNOCA in totaal 12 keer bij elkaar is gekomen, waarbij 37 projecten werden goedgekeurd en 7 afgewezen. Een projekt werd door de Minister van Cultuur afgewezen en dit was aanvraag voor een renteloos voorschot door een student.

Na een onderhoud met de Minister besloot het bestuur een concept Nota van Cultuur op te stellen. Dit concept werd naar de Minister verzonden, maar het bestuur ontving hierop geen reaktie.

In de maand september 1987 benaderde de Gemengde Commissie het UNOCA-bestuur met het verzoek of de UNOCA het uitvoerend werk van de Commissie zou kunnen overnemen. UNOCA antwoordde hierop dat dit technisch wel mogelijk is, doch dat het de UNOCA ontbreekt aan "Manpower". Ook de Gemengde Commissie was van oordeel dat de UNOCA behoefte heeft aan een bureaumedewerker.

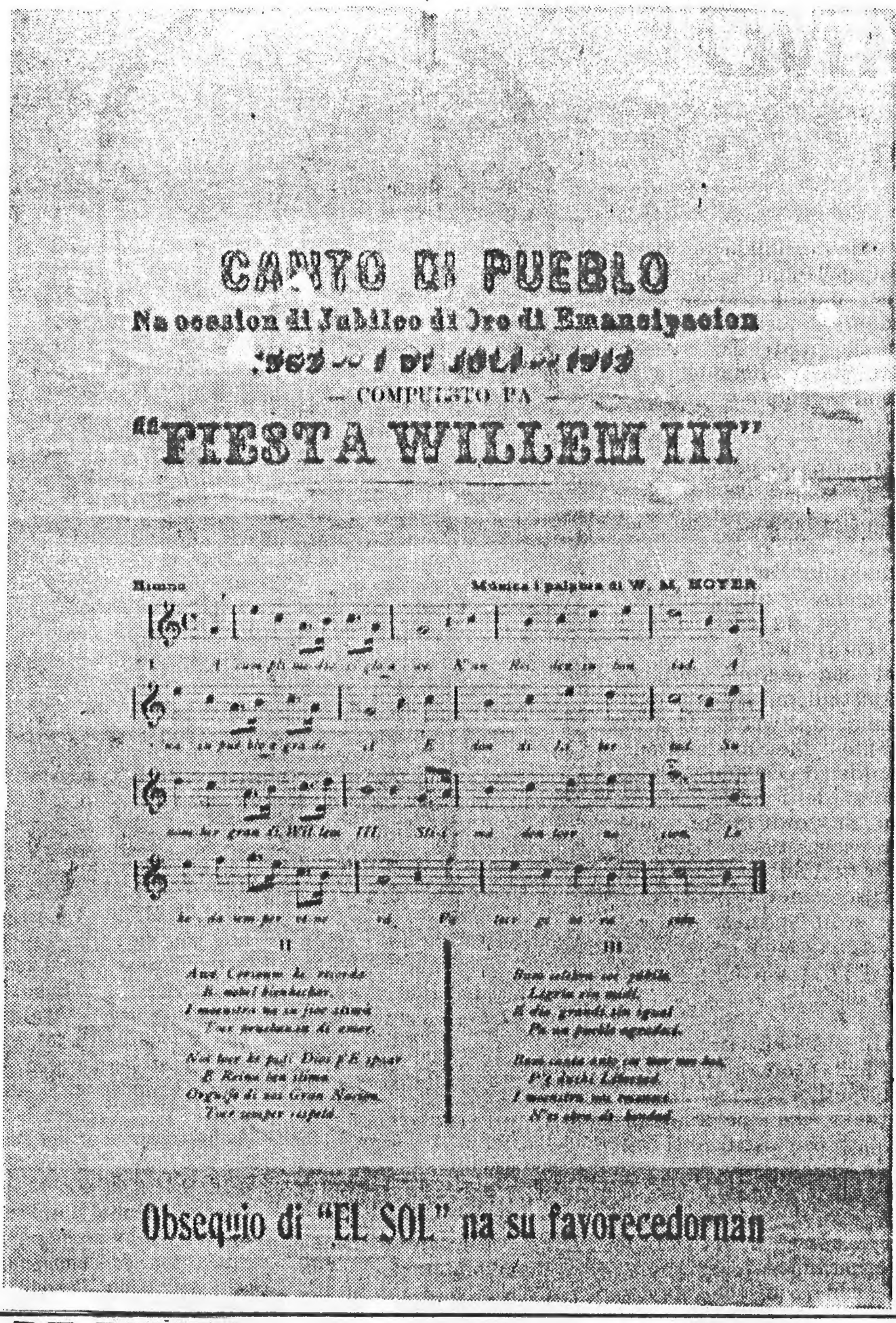
De minister is hierover schriftelijk hieromtrent benaderd met het verzoek de personeels-kosten van een dergelijke kracht voor rekening van de Overheid te nemen. Een dergelijke kracht dient het bestuur van UNOCA bij te staan in haar werkzaamheden voor het uitstippelen van een beleid en de uitvoering van beslissingen ten bate van de culturele ontwikkeling. Het zou ook aan te bevelen zijn als zo'n persoon ook de uitvoerende taak van de Gemengde Commissie verzorgt, waardoor vanzelf een punt van coordinatie en medewerking zal ontstaan hetgeen weer de ontwikkeling van cultuur ten goede zal komen.

Een positief bericht hieromtrent van de Minister is echter nog steeds uitgebleven en noch de UNOCA noch de Gemengde Commissie hebben een bureaumedewerker. De werkzaamheden verbonden aan het secretariaat van UNOCA en aan de uitvoering van de beslissingen zijn gestadig toegenomen en hebben het punt bereikt dat zij teveel zijn voor een groep vrijwilligers die in hun vrije tijd bestuurswerk moeten doen.

WILLEMSTAD -- Een momentopname van de Curacao Camerata tijdens het inspelen gisteravond vóór de aanvang van hun concert in de Fortkerk, v.l.n.r. Eric Gorsira viool, Hans Jurjaanz viool, Kees Schild viool en Luise Gorsira cello.

Voor een goedgevulde Fortkerk brachten zij werken voor strijkkwartet van Mozart (KV 590), Bartòk (no. 3) en Beethoven (op 59 no. 3), waarbij vooral deze première van het Derde kwartet van Baròk grote indruk maakte. Aan het eind van dit boeiende programma werd - zoals bij de Camerata gebruikelijk-als toegift een curiositeit gepresenteerd in de vorm van een pas uitgegeven, speciaal voor strijkkwartet gemaakte bewerking door de Amerikaan Wladimir Selinsky, van de bekende melodie "Sweet Sue" van zijn landgenoot Victor Young.

WILLEMSTAD - 75 jaar geleden heeft de bekende Curacaose componist W.M. Hoyer een hymne gecomponeerd ter gelegenheid van de viering van de 50ste verjaardag van de afschaffing van de slavernij door Koning Willem III. Op 1 juli dit jaar was het 125 jaar geleden dat de slavernij werd afgeschaft. Een trouwe Beurs-lezer leende ons een ingelijst exemplaar van de uitgave van El Sol met deze hymne getiteld "Fiesta Willem III" uit 1913, misschien het enige exemplaar dat nog bestaat.

DE BEURS
Donderdag 7 juli 1988

RECTIFICATIE

In de gedichten van Rudy Bedacht die de Beurs op 30 juni jl. plaatste zijn enkele drukfouten geslopen, die wij hierbij rectificeren:
In het gedicht "Ik kom er maar niet achter", dient in plaats van "zieken" te worden gelezen "zielen".
In het gedicht "Knipmes" moet "voortgedreven" staan in plaats van "voortgedragen".
In het gedicht "Keuze" dient te staan "plaatst" in plaats van "plaats".

DE BEURS
Dinsdag 12 juli 1988

VKC neemt beveiliging over

GOUVERNEUR VERHUIST IN AUGUSTUS TERUG NAAR FORT AMSTERDAM

WILLEMSTAD - Gouverneur René Römer verhuist begin augustus terug naar het "echte" gouvernementshuis in Fort Amsterdam. Tegen die tijd is de restauratie van dat pand achter de rug, verklaarde vandaag minister van Justitie, mr. Ivo Knoppel, aan de Beurs. De beveiliging van de gouverneurswoning zal overigens zeer binnenkort door het Antilliaanse VKC, bijgestaan door enige politie-functionarissen, worden overgenomen, zei Knoppel verder.

De gouverneur woont en werkt al enige tijd in het Landhuis Santa Barbara. Dat was nodig nadat enige jaren geleden begonnen werd met de restauratie van het gouvernementshuis in Punda. Terwijl van RVD-zijde meegedeeld werd dat de verhuizing in augustus-september zal plaatsvinden, meldde de minister van Justitie dat begin augustus de streefdatum is.

De beveiliging, die tot nu toe in handen is van de Koninklijke marine, zal, conform afspraken met de Nederlandse regering, door Antilliaanse instanties worden overgenomen, bevestigde Knoppel. Daartoe zullen 11 leden van het Vrijwilligers Korps (VKC) een speciale opleiding krijgen. Die zullen worden bijgestaan door een aantal politie-functionarissen. Of dat al direkt bij het betrekken van het gerestaureerde pand zal gebeuren, zei de Antilliaanse minister niet te kunnen zeggen. Feit is wel, dat de beveiliging van de gouverneur binnenkort niet meer door de marine gedaan zal worden, zodat die dan --anders dan het nu het geval is-- door de Antilliaanse regering betaald zal worden.

Na de verhuizing zal de huur van het landhuis worden opgezegd.

De Beurs

Woensdag 27 juli 1988

DEN HAAG – In de werkkamer van de gevolmachtigde Minister toont de heer Gomes het dienblad aan de heer Edsel A.V. Jesurun.

GESCHENK A.C. GOMES VOOR DE KONINGIN

DEN HAAG -- De bekende kunstenaar A.C. Gomes, die in de loop der jaren, tientallen fraaie objecten van inlegwerk in hout en edele metalen heeft vervaardigd, heeft onlangs een bezoek gebracht aan de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te 's - Gravenhage

De heer Gomes, vergezeld van zijn zoon Franklin, had bij zich een prachtig dienblad, voorstellende de eilanden van de Nederlandse Antillen die hij aan H.M. Koningin Beatrix wilde aanbieden.

Door de drukke werkzaamheden van de vorstin, kon de heer Gomes het geschenk niet persoonlijk aanbieden aan Koningin Beatrix.

Hij verzocht de Gevolmachtigde Minister het geschenk aan Hare Majesteit te willen doen toekomen.

De heer Gomes heeft sinds 1950 aan alle leden van het Koninklijk Huis die de Antillen hebben bezocht, één van zijn kunststukken geschonken.

Gevolmachtigde Minister Jesurun zegde de heer Gomes toe dat hij ervoor zal zorgen dat Hare Majesteit het cadeau zou ontvangen.

BEURS EN NIEUWSBERICHTEN

Vrijdag 29 juli 1988

DE BEURS

Dinsdag 26 juli 1988

Terugslag in gezondheidstoestand Ronnie Casseres

WILLEMSTAD-- De terugslag in de gezondheidstoestand van gezaghebber Ronnie Casseres is dusdanig dat wij wederom van een kritieke fase moeten spreken. Dat schrijven de artsen Baur en Lo-a-Njoe in een communique. Nadat dokter Baur gisterochtend verklaarde dat hij niet op de hoogte was van veranderingen in de gezondheidstoestand, hebben de artsen opnieuw contact opgenomen met het Jackson Memorial Hospital in Miami en is vast komen te staan dat zich aan dramatische verandering had voorgedaan. Inmiddels zijn de familieleden van de gezaghebber naar Miami afgereisd.

Nadat de behandelende artsen op Curacao vrijdag in een perscommunique hadden gemeld dat het stukken beter ging met de gezaghebber, trad een dag later een dramatische verandering op, bestaande uit een verminderde urine-productie, hoge koortspieken, een versnelde hartactie en een tijdelijke daling van de bloeddruk. Daarnaast werd hij duidelijk apatisch, of zoals de artsen schrijven "sepsis".

De behandelende artsen in het Amerikaanse hospitaal hebben dezelfde dag nog de buik geinspecteerd zonder abcessen te kunnen aantonen. Het CT-scan werd herhaald en hierop werden enkele vocht-ophopingen in de buik gezien, welke mogelijk toch op abcesvorming zouden hebben kunnen duiden. Deze werden gepuncteerd doch in plaats van etter werd er helder vocht uitgezogen. Voor het eerst werd bij dit onderzoek schimmel gevonden. De behandelende artsen vermoeden dat deze schimmel tot de verslechtering van de algehele conditie heeft bijgedragen.

Inmiddels is begonnen met de behandeling van deze schimmel-infectie, die slechts mogelijk is door het toedienen van een geneesmiddel dat nadelige invloed kan uitoefenen op het functioneren van de nieren.

De sepsische toestand is tot nu toe enigszins met succes behandeld; de bloeddruk is stabiel en de urine productie komt weer op gang en de bloedgassen zijn met ondersteunende beademing normaal; Concluderend zeggen de artsen dat de gezaghebber zich weer in een kritieke fase bevindt en dat zij zullen proberen de juiste en meest relevante informatie direct te zullen doorspelen naar de gemeenschap.

DE NIEUWE VISIES VAN HARRY HOETINK

Boeiende verschillen in Caribische cultuur

door JOS DE ROO

Het patroon van de oude Curaçaose samenleving van Harry Hoetink stamt uit 1958. Nu is er een vijfde druk uitgekomen van deze baanbrekende studie. Hoetink heeft er een nieuw hoofdstuk aan toegevoegd, waarin hij ingaat op zaken die hij sinds 1958 iets anders is gaan zien. Als ik zijn ruime werkkamer hoog in de Utrechtse universiteitstoren binnenkom, citeer ik een fragment uit zijn nieuwe voorwoord: "Ik heb het altijd als een compliment beschouwd dat dit boek niet alleen veel is gelezen, maar dat ook andere schrijvers er graag, en soms met grote vrijmoedigheid, uit hebben geput". Het is een heel galante manier om te zeggen dat velen zonder bronvermelding hele passages hebben overgeschreven. Hoetink lachend: "Zo zag ik het vroeger ook wel, maar ik ben het anders gaan zien. Het is natuurlijk vleiend voor je dat het gebeurt en ik zie het nu werkelijk als een compliment".

Hoetinks studie ging over Curaçao zonder de Shell. Deze periode, zo stelt Hoetink nu, heeft bij de recente ontwikkelingen een grotere actualiteitswaarde gekregen. Men zou moeten nagaan in hoeverre de vroegere economische functies van Curaçao op een structurele basis berusten, een basis die in de toekomst mogelijk kan worden versterkt.

Hoetink hierover: "In het verleden speelde Curaçao een speciale rol binnen het Caribisch gebied. Het had geen plantage-economie zoals het merendeel van de eilanden. Net als St. Thomas had het in de achttiende en zeker in de negentiende eeuw een rol als economisch zenuwknooppunt. Het was een overslaghaven, het had verbindingen met alle grote eilanden en met grote delen van de kusten van het nabije Zuid- en Midden- Amerika. Het was ook een overslaghaven van ideeën, ik denk dan aan het internationaal georiënteerde onderwijs van Habaay. Deze overslagfunctie lijkt me ook voor de toekomst van betekenis. Als ooit onverhoopt de olieraffinage van minder betekenis zal worden, moet men het van een aantal structurele voordelen hebben die de ligging van Curaçao met zich meebrengt. Daartoe horen de politieke stabiliteit, de begeerlijke natuurlijke diepe havens, het feit dat het buiten de orkaanroutes ligt, een goed geschoolde bevolking en internationale contacten op financieel en economisch terrein die er al vele generaties zijn. De lessen die we uit het verleden kunnen leren, kunnen dienen als projecties voor een toekomst waarin de huidige industriële basis van Curaçao wellicht zwakker is".

UITZONDERLIJK EILAND

Hoetink betwijfelt of deze structurele eigenschappen van Curaçao wel algemeen bekend zijn. "Ik weet niet in hoeverre er een goed begrip bestaat bij de Curaçaoënaars in het algemeen over de speciale functie van Curaçao in het verleden. Bij een aantal mensen die zich bezig houden met de sociaal- wetenschappelijke bestudering van het eiland bestaat de neiging om Curaçao te rangschikken onder de grote groep Caribische eilanden, of te praten in termen van de derde wereld en dan een aantal structurele eigenaardigheden op te sommen die al deze gebieden gemeenschappelijk hebben, zonder dat men oog heeft voor het heel speciale, ik zou haast zeggen stad-staat- achtige kwaliteiten die Curaçao in het verleden heeft gehad en die het tot een uitzonderlijk eiland maken. Dat uitzonderlijke zou ik benadrukt willen zien".

Behalve op de toekomst richt Hoetink zich in de nieuwe druk van zijn studie ook op het verleden. In 1958 gebruikte hij in het voetspoor van Professor Van Lier de term "gesegmenteerde maatschappij" om Curaçao te kenmerken. Daarom verstond men een maatschappij die was opgedeeld naar cultuur, sociale positie en ras. De verschillende groepen zouden onderling v[...]nig contact hebben. Van dit idee is Hoetink teruggekomen. "Al in mijn proefschrift bleek dat er wel degelijk veel meer contacten waren dan de theorie veronderstelde. In de jaren erna, toen ik me bezig hield met het vergelijken van verschillende maatschappijen, werd het me steeds duidelijker dat je een starre definitie van een gesegmenteerde maatschappij niet kan volhouden. Je kan wel zeggen dat er in het begin

zie verder p. 7

'De Indiaanse invloed op de Curaçaose cultuur is sterk onderschat'

van de kolonisatie even sprake was van een gesegmenteerde maatschappij, maar al in het tweede moment vinden er alle mogelijke contacten plaats en is er culturele uitwisseling tussen de groepen. Wel waren die groepen hiërarchisch geordend, maar door de culturele uitwisseling over en weer kwam een creoliserings- proces op gang. Er ontstonden door de sexuele relaties ook hele nieuwe groepen. Kortom: na de koloniale inbezitneming kwam er een maatschappij die veel gecompliceerder was en tegelijkertijd poreuzer dan het starre begrip gesegmenteerde maatschappij lijkt te suggereren".

Het startpunt voor alle Caribische eilanden is volgens Hoetink hetzelfde: een dominante moederlandse groep en een daaraan ondergeschikte groep die hoofdzakelijk uit slaven bestaat, met daartussen groepen die een soort tussenpositie innemen. Hoetink: "Interessant is juist dat bij een vergelijking blijkt, dat de mate van vermenging, de mate van creolisering bij hetzelfde startpunt verschilt. Boeiend w[illegible] het als men gaat proberen te verklaren waardoor de verschillen zijn ontstaan".

INDIAANSE INVLOED

Hoetink vraagt zich in zijn nieuwe hoofdstuk ook af of er wel voldoende rekening is gehouden met de Indiaanse invloed op de Curaçaose cultuur. "Onderzoek op een eiland als Barbados waar de Indiaanse bevolking helemaal niet zo groot was, heeft aangetoond dat de Indiaanse invloed sterk is onderschat. Je moet niet vergeten dat de Indianen in hun eigen gebied woonden en zich op alle mogelijke wijzen hadden aangepast aan het milieu. De nieuwe groepen, of ze nu uit Europa of Afrika kwamen, hadden zeker in de allereerste periode moeilijkheden met hun aanpassing. Het ligt voor de hand te veronderstellen dat ze daarbij keken naar de Indianen. Op zo'n manier kan wel eens meer van de Indianen zijn overgenomen, dan we altijd dachten".

"De mensen die in de jaren vijftig, zestig in het Caribisch gebied werkten, hadden wel eens de neiging om alles wat niet Europees was, als Afrikaans te duiden. Natuurlijk zijn er heel veel Afrikaanse erfenissen, maar er zijn aanwijzingen dat zelfs de bosnegers in Suriname, die men toch als een Afrikaanse groep bij uitstek ziet, in een aantal van hun culturele vaardigheden sterk zijn beïnvloed door de Indiaanse cultuur. Dat zal elders in het Caribisch gebied ook wel zo zijn. De aardrijkskundige namen en die van planten en dieren zijn voor een heel belangrijk deel Indiaans. Maar ook allerlei produkten: de hangmat en het aardewerk bijvoorbeeld".

Hoetink verklaart uitvoerig hoe het kwam dat zoveel niet-Europees culturele kenmerken werden toegeschreven aan een Afrikaanse herkomst. Daarbij speelde het echtpaar Herskovits en hun navolgers een grote rol. Het echtpaar leefde in Noord-Amerika en stuitte daar op ongeloof dat er onder de zwarte Amerikanen een eigen cultuur zou bestaan.

OVERDRIJVING

Hoetink: "Toen dachten veel Noordamerikanen nog: die mensen hebben geen cultuur, ze zijn als slaven gekomen en alles wat ze hebben, hebben ze van ons. Daartegen heeft het echtpaar Herskovits zich terecht verzet, zij wilden dus aantonen dat er uit het gebied van herkomst van de slaven wel degelijk allerlei interessante resten zijn gebleven in Noord- Amerika. Maar vervolgens hebben ze dat ook gedaan voor alle mogelijke Caribische landen en daarbij zijn ze misschien niet geheel vrij geweest van enige overdrijving. Men suggereerde zelfs dat het gebied van herkomst in Afrika precies zou zijn aan te geven. Zeker kan uit bepaalde gebruiken niet worden afgeleid dat de slavenbevolking uit een bepaald gebied afkomstig was.

Soms kan een bepaald gebruik door één of twee mensen zijn ingevoerd, omdat zij toevallig kennis hadden van bepaalde rituelen. Zij kunnen dan van een bepaald Afrikaans volk afkomstig zijn, terwijl de rest van de slavenbevolking die de rituele kennis niet bezat, uit een heel ander gebied afkomstig was".

De critici van Herskovits zeggen ook, dat hij te weinig rekening hield met de specifieke omstandigheden in het nieuwe land. Hoetink: "Om een voorbeeld te geven: men wijst erop dat een typisch Afro- Amerikaanse eigenaardigheid is dat er zo'n grote nadruk ligt op dadische relaties. Er zijn heel veel termen in het Caribisch gebied om paren aan te duiden van ongeveer gelijke leeftijd van hetzelfde geslacht: shipmate, máti, sippi, malungo of bâtiment. Men denkt dat het eigenlijk termen zijn die teruggaan op het slavenvervoer. Het waren groepen van dezelfde leeftijd en hetzelfde geslacht die aan elkaar geketend in het ruim van het schip de overtocht moesten maken. Daar ontstonden vaak hele intense banden tussen twee mannen of twee vrouwen en tot op de dag van vandaag zijn dit soort banden bewaard gebleven, vaak met de bijbetekenis dat mensen eenzelfde zware lot hebben ondergaan. De critici van Herskovits zeggen: dat is nou een element van de Caribische cultuur, dat niet rechtstreeks uit Afrika komt, maar dat is ontstaan tijdens het proces van de vorming van een slavencultuur".

Hoetink stelt voor om bij de beschrijving van een cultuur rekening te houden met drie verschillende lagen in de cultuur. "Er is allereerst, wat ik zou noemen, de sociologische cultuur. Die ontstaat tussen mensen die in eenzelfde sociaal- economische positie zitten. Ze komt in alle maatschappijen voor, denk maar aan alle mogelijke groeperingen die een eigen taal ontwikkelen: soldaten, matrozen en gevangenen. Deze vorm van cultuur is het produkt van een klasse, zoals de slavencultuur.

Daarnaast heb je een ander cultuurbegrip en dat noem ik de antropologische cultuur. Dat is het geheel van cultuurelementen dat de mensen juist verbindt, ook als ze tot verschillende klassen behoren, het is kenmerkend voor het gebied waar ze wonen. Op Curaçao zijn dat bijvoorbeeld de tumba en de taal. Dat zijn de begrenzende attributen die maken dat een Benedenwinder zich herkent en zich tegelijkertijd afgrenst van al degenen die deze attributen niet hebben. Het is dus een verbindend element dat boven de klasse uitstijgt en dient als grensmarkeerder.

Dan is er nog een derde cultuur, die je etnische cultuur zou kunnen noemen. Deze wordt vaak bewust bevorderd door groepen die zich in een zekere strijdpositie bevinden, die bezig zijn met wat men hun emancipatie noemt. In het Caribisch gebied kun je denken aan Black Power.

De drie cultuurvormen samen vormen het conglomeraat waaruit een totale cultuur is opgebouwd, enerzijds gebonden aan klasse, anderzijds daarboven uitgaand en geldend voor het hele territoir, en dan zijn er soms duidelijke strijdculturen van bepaalde groepen in de maatschappij".

IDENTITEIT

Herhaaldelijk blijkt in Hoetinks nieuwe hoofdstuk dat hij verschillen binnen het Caribisch gebied benadrukt. Pleit hij ervoor om meer te gaan letten op punten waarin de Caribische eilanden onderling verschillen? Hoetink: "In ieder geval is dat iets wat ik zeker niet verwaarloosd zou willen hebben. Ik erken natuurlijk dat er verwantschap is tussen de verschillende Caribische maatschappijen, die verwantschap is overduidelijk. Maar daar moet je niet bij blijven stilstaan als je zoekt naar het karakteristieke van een cultuur als de Curaçaose. Dan is het niet voldoende om te zeggen: het is Afro-Amerikaans of Afro- Caribisch. Dat is het allemaal wel, maar wat is nu juist het Curaçaose van het Caribische? Dat is het moment waarop je over identiteit kan praten".

slot pag. 8

Tijdens internationaal Salland-festival

Tipico Bonaireano en Kibrahacha komen goed voor dag in Raalte

KRALENDIJK/RAALTE — Gedurende het Salland Festival, dat jaarlijks in Raalte, Nederland, wordt gehouden en waaraan diverse folkloristische groepen uit Tsjechoslowakije, Spanje, Turkije en Bolivia hun medewerking verlenen, werd dit jaar eveneens opgeluisterd door de groepen Tipico Bonaireano en Kibrahacha. Dit bezoek aan Raalte was een onderdeel van een toer door Nederland in samenwerking met de Stichting Culturele Samenwerking (STICUSA).

In Raalte werden de Nederlanders getracteerd op een tipische Caribische sfeer. Dit optreden vond plaats op 23 juni, op het marktplein van Raalte alwaar, aldus een Nederlandse krant vermeld, "Brandende vuren, opzwepende muziek van trommels en triangels, wervelende bontgekleurde rokken van donkere schonen de van nature nuchtere Nederlander tot dansen trachtten te verleiden".

Op deze wijze openden de Bonaireanen op succesvolle wijze het Salland Festival.

BIJ BURGEMEESTER

De Bonaireaanse groepen alsmede de andere internationale groepen werden op 23 juni 1988 welkom geheten in het Raalter gemeentehuis door de burgemeester drs W.M. Zuidwijk. Hierna werden de groepen aan de gastgezinnen voorgesteld waar men gedurende het festival werd ondergebracht.

Deze gastgezinnen, aldus een der organisatoren, "zijn eigenlijk de as waar het geheel om draait, want zonder deze gastgezinnen zouden de groepen ondergebracht moeten worden in hotels, wat ten eerste financieel niet haalbaar is en ten tweede mis je dan een stuk gezelligheid".

BIJZONDER CACHET

Iemand die met name veel gedaan heeft voor de muziek van de groep Tipico Bonaireano en de dansgroep Kibrahacha tijdens hun verblijf in Nederland was de Holtense Dorethé Kraan. Zij was degene die beide Bonaireaanse groepen voortdurend heeft begeleid tijdens hun tournee door Nederland. Ook was haar taak het onderbrengen bij gastgezinnen van alle groepleden.

Volgens haar heeft de tipico een heel bijzonder cachet gegeven aan alle optredens gedurende de diverse festivals door met swingende klanken iedereen met de beentjes van de vloer te krijgen.

Vervolg Boeiende verschillen - - -

"Het is niet zo dat een Curaçaoënaar en een Cubaan of een Trinidadian onderling verwisselbaar zouden zijn in hun cultuur. Ze hebben wel degelijk een heleboel gemeenschappelijk, maar ze hebben ook heel aparte karakteristieken en een eigen invulling van hun cultuur. Om een voorbeeld te noemen: Nanzi is een bekende figuur in het hele Caribisch gebied, maar alleen op Curaçao is Nanzi getrouwd met Shi Maria, dat wil zeggen met Maria, dus met een katholieke. Dat komt elders in het Caribisch gebied niet voor omdat voor een protestant de figuur van Maria geen betekenis heeft. Het huwelijk tussen die twee is een typisch Curaçaose uitvinding geweest. Ik vind het juist interessant om dat soort kenmerkende onderscheidende aspecten te benadrukken, zonder daarbij te vergeten dat het gaat om een groter cultuurgebied met veel gemeenschappelijks".

De Beurs
Vrijdag 29 juli 1988

Heiligers weg bij Radio Hoyer

WILLEMSTAD -- Met ingang van 1 oktober vertrekt hoofdredakteur Frans Heiligers bij Radio Hoyer. Heiligers houdt het na 3 jaar voor gezien. Ook de redaktieleden Dulce Martiszoon en Mario Kleinmoedig hebben hun ontslag ingediend, bevestigde Heiligers vanmorgen tegenover de Beurs.

Dulce Martiszoon begint half september bij het dagblad La Prensa terwijl Mario Kleinmoedig om studieredenen vertrekt. Wat Heiligers gaat doen na vertrek bij Radio Hoyer is nog niet bekend. Omdat alles nog niet rond is, wilde hij zich daar vanmorgen nog niet over uitlaten. Directrice Helen Visser wilde vanmorgen geen commentaar geven over deze uitdiensttredingen bij Radio Hoyer.